

Årsrapport 2013

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM)

Innholdsfortegnelse

1	Leders beretning.....	4
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	6
2.1	Samfunnsoppdraget.....	6
2.2	Organisasjon	6
2.3	Presentasjon av enkelte volum- og nøkkeltall.....	7
3	Årets aktiviteter og resultater	8
3.1	Overordnet mål: Levere risikovurderinger av høy vitenskapelig kvalitet.....	8
3.1.1	VKM's gjennomføringsevne	8
3.1.1.1	Fagsaker (bortsett fra GMO).....	9
3.1.1.2	GMO-saker	9
3.1.1.3	Behov for ny kunnskap og forskning	9
3.1.2	Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne.....	9
3.1.2.1	Tilbakemelding fra saksbehandlere i Mattilsynet på fagsaker (bortsett fra GMO).....	10
3.1.2.2	Tilbakemelding fra saksbehandlere i Mattilsynet og Miljødirektoratet på GMO	11
3.2	Delmål 1: Høy faglig kompetanse.....	13
3.2.1	Deltagelse på relevante kurs, kollokvier og konferanser.....	13
3.2.2	Kurs, seminarer og ekskursjoner i regi av VKM.....	13
3.2.3	Oppnevning av VKM for neste periode.....	14
3.3	Delmål 2: Åpenhet	14
3.3.1	Lesbarhet til VKM's nettomtaler av risikovurderinger fra VKM.....	15
3.3.2	Universell utforming av nettsidene	16
3.3.3	Andre aktiviteter på kommunikasjonsområdet i 2013	17
3.4	Delmål 3: Kontaktpunkt til EFSA.....	17
3.5	Delmål 4: Effektiv og velfungerende	18
3.5.1	Kompetansehevende kurs for ansatte i sekretariatet	18
3.5.2	Prosjekter som ledes i tråd med satte retningslinjer	18
3.5.3	Tilfredshet ved arbeidsmiljøkartlegging	18
3.5.4	Administrative funksjoner.....	19
3.5.4.1	Risikostyring og internkontroll	19
3.5.4.2	Kvalitetssikring av arbeidet knyttet til risikovurderingene	19
3.5.4.3	Økonomi	19
3.5.4.4	Personal.....	20
3.5.4.5	Lokaler	20
3.5.5	Fellesføringer fra staten	20
3.5.6	Andre områder	20
3.5.6.1	Roller, kontakt med andre nasjonale aktører.....	20
3.5.6.2	Samarbeid med Miljødirektoratet	21
4	Styring og kontroll av virksomheten	21
5	Vurdering av fremtidsutsikter	22
6	Årsregnskap med leders signatur	22
6.1	Ledelseskomentarer	22
6.1.1	Om årsregnskapet.....	22
6.1.2	Vesentlige forhold ved årsregnskapet	22
6.1.2.1	Budsjettfullmakter, inntektskrav og belastningsfullmakter.....	22
6.1.2.2	Vesentlige avvik.....	23
6.1.2.3	Trender og utviklingstrekk nært knyttet til årsregnskapet.....	23
6.1.3	Revisjonsordning og andre relevante opplysninger	24
6.2	Oppstilling av bevilgningsrapporteringen.....	25
6.3	Oppstilling av artskontorrapporteringen.....	26
6.4	Noter	27
6.4.1	Prinsippnote til oppstilling av bevilgningsrapportering og artskontorrapportering.....	27
6.4.2	Note A til oppstilling av bevilgningsrapportering.....	27
6.4.3	Note B til oppstilling av bevilgningsrapportering.....	27

6.4.4	Note C – Driftsinntekter.....	27
6.4.5	Note D – Utbetalinger til lønn og godtgjørelser, og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn og godtgjørelser – sekretariatet og komiteen.....	28
6.4.6	Note E – Andre driftsutgifter	29
6.4.7	Note F – Mellomværende med statskassen	30

1 Leders beretning

2013 var et godt år for Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM). Etterlengtede medarbeidere sluttet seg til oss i sekretariatet, og samarbeidet med tillitsvalgte og verneombud var godt. Vi fikk avsluttet rekordmange risikovurderinger og nytterisikovurderinger. Flere av dem svært omfattende, og oppdragsgiverne, Mattilsynet og Miljødirektoratet, var fornøyde. Prioriteringene mellom oppdragene ble gjort slik at medarbeiderne best fikk utnyttet sin kompetanse og kapasitet, selv om oppdragsgiverne av og til kunne ha ønsket seg en noe annen rekkefølge på vurderingene. Vi tror likevel det er en riktig måte å løse samfunnsoppdraget på. VKM leverte.

VKM har om lag 85 forskere fordelt på ni faggrupper og en Hovedkomité. Disse forskerne er ansatt på forskningsinstitusjoner, men opptrer på egne vegne med sin kompetanse når de gjør risikovurderinger i VKM. Helse- og omsorgsdepartementet skal i 2014 oppnevne en ny komité for de kommende fire år, og dette ble forberedt i 2013. Vårt mål er fornyelse og ytterligere faglig forsterkning, men samtidig en viss kontinuitet siden metodeforståelse og erfaring i risikovurderinger er et suksesskriterium. Vi ønsker komitemedlemmer med professorkompetanse fra alle norske universiteter og våre kunnskapsinstitusjoner. Sammensetningen må likevel være skreddersydd for den konkrete kompetanse som kreves for å løse oppgavene i de enkelte faggrupper. Vi vil derfor i tillegg også ha en separat liste over godkjente, erfarne forskere som kan settes inn i tidsbegrensede arbeidsgrupper etter hvilke oppdrag vi får.

VKM brukte i 2013 noe mer enn budsjettet for å nå målene sine. Til gjengjeld ble produksjonen vesentlig større enn budsjettet, og budsjettet for 2014 øker. VKM ser 2014 som et konsolideringsår hvor infrastrukturen gjennomgås og oppdateres, vi arbeider med nytt intranett, internkontrollen beskrives og implementeres, prosjektorganiseringen av arbeidet utvikles videre og nye prosjektverktøy tas i bruk for bedre å følge opp arbeidet. Vårt mål er å avvikle flaskehalsene og tidstyver i bestillings- og igangsettingsfasen av prosjektene. Vi vil sikre kompetansehevingen for medarbeiderne i sekretariatet og tydeliggjøre deres rolle som prosjektledere.

Våre rapporter er omfattet med betydelig interesse, og vi har arbeidet aktivt opp mot journalister, hovedsakelig i Norge. De største rapportene overleveres på åpne møter med journalister og interesserte fagfolk til stede. VKM har i 2013 lagt ned mye arbeid i universell utforming av nettsidene, og vi har supplert aktiv bruk av hjemmesiden på norsk og engelsk med Twitter, LinkedIn og blogg, i tillegg til Matportalen. Slik følger vi opp den statlige kommunikasjonspolitikken. Ledelsen har også knyttet bånd til forskningsinstitusjonene, næringen og andre interessenter, samtidig som vår uavhengighet og habilitet voktes.

Vi samarbeider tett internasjonalt i European Food Safety Authority (EFSA), hvor VKM representerer Norge i Advisory Forum, er Focal Point – kontaktpunkt i Norge, og sitter i kommunikasjonsgruppen. I tillegg er lederen for vår Hovedkomité, professor Jan Alexander, nestleder i EFSA's Scientific Committee. Vi har derfor et godt utgangspunkt for videre utvikling av VKM innenfor mattrygghet, plantehelse, dyrehelse, fiskehelse, dyrevelferd og kosmetikk.

De senere år har våre vurderinger av genmodifiserte organismer for Mattilsynet blitt supplert med miljørisikovurderinger for Miljødirektoratet, et spennende og givende oppdrag som har

utvidet vårt fokus og vår erfaring. Risikovurderinger av internasjonal standard med omforent metodikk kan det være behov for også på andre område, og vi utelukker ikke oppdrag på nye områder i fremtiden. Nå ser vi frem til spennende utfordringer i 2014 og å kunne benytte 10-årsjubileet til faglig inspirasjon og å kunne gjøre vårt arbeide bedre kjent.

Lars E. Hanssen
Direktør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Samfunnsoppdraget

Vitenskapskomiteen for mattrygghet¹ (VKM) utarbeider åpne, uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger for Mattilsynet og Miljødirektoratet. I noen saker gjør vi også nytterisikovurderinger og kunnskapsoppsummeringer.

Mattilsynet bruker vurderingene som vitenskapelig grunnlag når de gir kostråd til befolkningen og utvikler regelverk på matområdet. Mattilsynet og Miljødirektoratet bruker risikovurderingene når de skal gi innspill til departementene.

I tillegg til trygg mat, vurderer Vitenskapskomiteen også spørsmål knyttet til dyrehelse, plantehelse, dyrevelferd og kosmetikk for Mattilsynet. Vitenskapskomiteen gjør miljørisikovurderinger av genmodifiserte organismer (GMO) for Miljødirektoratet. Komiteen kan også selv ta opp saker på eget initiativ.

Uansett fagområde innebærer VKMs risikovurderinger en grundig gjennomgang, sammenstilling og vurdering av vitenskapelig kunnskap og data. Bakgrunn for vurderingene er forskningsresultater publisert i vitenskapelige tidsskrifter, risikovurderinger fra andre nasjonale eller internasjonale organer, resultater fra kartlegging og overvåking.

VKM følger gjeldende internasjonale prinsipper, terminologi og metodikk for risikovurdering innenfor de ulike fagområdene.

2.2 Organisasjon

VKM er en faglig uavhengig komité som består av i overkant av 80 vitenskapelige eksperter og oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet for fire år av gangen. Ekspertene er til daglig ansatt ved ulike forskningsinstitusjoner og andre fagmiljøer i Norge. De deltar i VKM i kraft av sin ekspertise og representerer ikke sin arbeidsgiver eller andre interesser. Ingen har instruksjonsrett over komiteen i faglige spørsmål.

Komiteen er organisert i ni faggrupper og en hovedkomite. Arbeidet med risikovurderingene foregår i faggruppen og i Hovedkomiteen.

Hovedkomiteen behandler også saker av prinsipiell og overordnet karakter. Den diskuterer retningslinjer for arbeidet i VKM, koordinerer saker som behandles i flere faggrupper og sluttbehandler større saker. Hovedkomiteen ledes av professor dr.med. Jan Alexander, assisterende direktør ved Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI) i Oslo, som også er medlem av EFSA's vitenskapskomité i perioden 2012-2015. Nestleder er professor dr. scient. Gro-Ingunn Hemre, forskningsdirektør ved Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) i Bergen.

VKMs sekretariat organiserer komiteens arbeid og har det forvaltningsmessige ansvaret for driften av hele VKM. Sekretariatet har i pr. 31.12.2013 18 ansatte². 13 ansatte er

¹ I VKM sammenheng brukes ordet mattrygghet i vid forstand og omfatter alle faglige ansvarsområder nedfelt i VKMs vedtekter (<http://vkm.no/dav/ad715d4c7b.pdf>).

koordinatører for VKMs faggrupper og prosjektledere for VKMs risikovurderinger, nytte- og risikovurderinger, kunnskapsoppsummeringer, uttalelser og andre oppdrag som komiteen arbeider med. Tre av disse leder prosjektarbeid med vurderinger innenfor GMO-området. Videre har sekretariatet én ansatt ekspert på eksponeringsberegninger, én ansatt på kommunikasjonsområdet og to ansatte på administrasjonsområdet.

Sekretariatet ledes av professor dr.med. Lars E. Hanssen og assisterende direktør er Marie Louise Wiborg, som også er koordinator for Hovedkomiteen. Ledergruppen består videre av administrasjonssjef Gisle Solstad og kommunikasjonsjef Astrid Bjerkås.

VKMs sekretariat er offisielt norsk kontaktpunkt for EUs mattrygghetsorgan EFSA. VKMs direktør er Norges representant i EFSA's rådgivende organ, EFSA Advisory Forum.

VKMs mål og strategier danner grunnlaget for årlige virksomhetsplaner og aktivitetsplaner. Resultater og måloppnåelse rapporteres årlig til Helse- og omsorgsdepartementet.

2.3 Presentasjon av enkelte volum- og nøkkeltall

Volumtall for VKM, se del 3.:	2012	2013	Endring i %
Antall publikasjoner	25	40	60 %
Antall publikasjoner (ikke GMO) til rett tid	65 %	85 %	20 %
Antall publikasjoner GMO til rett tid	65 %	73 %	8 %
Oppdragsgiverne er fornøyd (minst «godt fornøyd eller «meget godt fornøyd»)	100 %	100 %	-
Antall unike besøk på nettsiden pr. måned	3000	3400	13 %
Alle risikovurderinger publisert med omtale på norsk og engelsk nettside	100 %	100 %	-
Norske omtaler skal ikke overskride "Middels vanskelig" i lesbarhetsindeks (Liks)	47 %	45 %	-2 %
Alle nye bestillinger skal omtales på de norske nettsidene (minst 50 % på de engelske nettsidene)	100 %	100 %	-
Alle faggruppers og Hovedkomiteens dagsordener og protokoller publiseres på den norske nettsiden	100 %	100 %	-

² 18 ansatte ved sekretariatet. VKM dekker i tillegg lønnsutgiften til tidligere direktør (nå Mattilsynet) etter avtale med Helse- og omsorgsdepartementet.

Nøkkeltall for VKM, se del 6.	
Årsverk	17,04
Antall ansatte ³	19
Samlet tildeling post 01	20 667 000 kr
Driftsutgifter	22 826 661 kr
Utnyttelsesgrad post 01	103 %
Lønnsandel ⁴ av driftsutgifter	58,7 %
Lønnsutgifter ⁵ per årsverk	724 475 kr

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Overordnet mål: Levere risikovurderinger av høy vitenskapelig kvalitet

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel risikovurderinger som gjennomføres innenfor planlagt tid Andel risikovurderinger som leveres innenfor estimerte kostnadsrammer	60 % av VKMs risikovurderinger skal leveres innenfor planlagt tid og kostnadsrammer	Ja
Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne (Mattilsynet og Miljødirektoratet)	Mattilsynet og Miljødirektoratet er tilfredse med risikovurderingene fra VKM (alle risikovurderingene skal av oppdragsgiver vurderes som "gode" eller "meget gode")	Ja

3.1.1 VKMs gjennomføringsevne

I 2013 har VKM publisert 47 saker (39 risikovurderinger, to klagesaker, fem innspill til EFSA nett og en rapport om forskningsbehov), samt vurdert 21 dietetiske produkter. En kort omtale over de avsluttede risikovurderinger finnes i vedlegg 1. Ved utgangen av året hadde VKM totalt 30 saker til behandling (vedlegg 2). Det er ikke utarbeidet endelige oppdragsbrev for disse sakene. Oversikt over avsluttede og pågående saker i VKM finnes på www.vkm.no.

³ 18 ansatte ved sekretariatet. VKM dekker i tillegg lønnsutgiftene til tidligere direktør (nå Mattilsynet) etter avtale med Helse- og omsorgsdepartementet (seniortiltak).

⁴ Tallet inkluderer bare sekretariatets ansatte.

⁵ Tallet inkluderer bare årsverk ved sekretariatet og inkluderer ikke lønn 2 direktører, årsverk her er da 15,04.

3.1.1.1 *Fagsaker (bortsett fra GMO)*

I januar satte sekretariatet sluttdatoer for risikovurderinger som skulle avsluttes første halvår. Alle disse sakene ble publisert før sommeren, men publiseringsdato for enkelte av sakene ble utsatt med to til fire uker, de aller fleste etter avtale med oppdragsgiver. Høsten leverte VKM alle sine vurderinger innen avtalt tid med Mattilsynet. Helt på tampen av året gjennomførte VKM et hasteoppdrag der VKM risikovurderte intense søtstoffer og konserveringsmiddel til Mattilsynet på meget kort tid. I alt har VKM levert 17 av 20 risikovurderinger (inkludert klagesaker og selvinitierte saker) innenfor planlagt tid, altså i 85 % av sakene.

3.1.1.2 *GMO-saker*

I forbindelse med Miljødirektoratets og Mattilsynets slutføringsoppdrag på risikovurderinger av 39 EU-godkjente GMOer og avledete produkter, har VKM levert i alt 11 endelige miljørisikovurderinger til Miljødirektoratet, de aller fleste i løpet av første halvår av 2013. I løpet av andre halvår leverte VKM endelige risikovurderinger på ni av disse sakene innen Mattilsynets sektoransvar helserisiko, agronomi og sameksistens. I tillegg ble det sluttbehandlet 7 nye slike saker i Faggruppen for GMO på møtet i desember. Disse sakene ble publisert i januar 2014.

Mattilsynet har, i motsetning til føringene fra Miljødirektoratet, bedt om at løpende søknader som er på offentlig høring i EU, skal prioriteres foran slutføringene. VKM har gitt innspill til EFSA på fem høringssøknader, alle i løpet av første halvår. Det er også avsluttet en foreløpig miljørisikovurdering av en genmodifisert oljeraps på oppdrag fra Miljødirektoratet i denne perioden. Høsten 2013 har det ikke vært nye saker for innspill til EFSA-nett.

I henholdt til prioriteringen som er satt av Miljødirektoratet er alle sakene avsluttet innenfor avtalt tid. Det samme gjelder innspill til EFSA-nett på foreløpige vurderinger. Når det gjelder slutføring for Mattilsynet var VKM første halvår forsinket med disse sakene, men etter å ha økt bemanningen og gjennomført endringer i faggruppen var VKM ved slutten av året i rute med disse sakene.

I alt har VKM levert 19 av 26 saker innen GMO til avtalt tid, altså i 73 % av sakene.

3.1.1.3 *Behov for ny kunnskap og forskning*

I mai publiserte VKM for tredje år på rad en rapport om forskningsbehov på matområdet og datamangler avdekket i VKMs risikovurderinger. VKM fremholder at det er nødvendig å styrke forskningen innen mattrygghet. Rapporten ble oversendt Forskningsrådet, oppdragsgivere og relevante departementer.

3.1.2 Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne

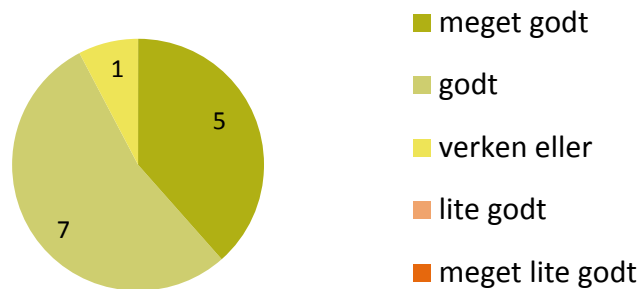
VKM har som mål at Mattilsynet og Miljødirektoratet skal være tilfredse med risikovurderingene fra VKM. Målet er at oppdragsgiver skal vurdere alle risikovurderingene som ”gode” eller ”meget gode”. For å kartlegge dette har VKM sendt ut spørreskjemaer til Mattilsynet og Miljødirektoratet for alle risikovurderingene som er avsluttet i 2013.

VKM har spurt saksbehandlerne som har vært kontaktperson på aktuell sak hos oppdragsgiverne om hvor godt de mener VKM har besvart oppdraget, hvor godt de syns VKM har klart å formidle budskapet i risikovurderingen og hvor godt fornøyd de er med samarbeidet med VKM.

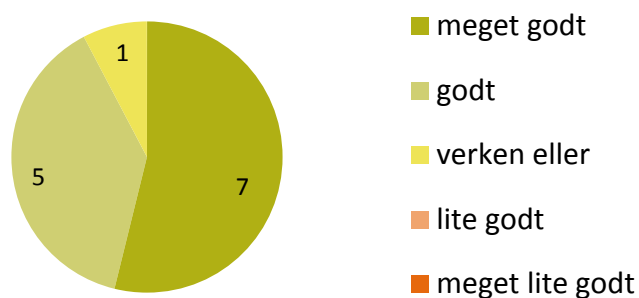
3.1.2.1 Tilbakemelding fra saksbehandlere i Mattilsynet på fagsaker (bortsett fra GMO)

I figur 1 vises en oversikt over tilbakemeldingene VKM har fått fra Mattilsynet (svar på 13 av 14 forespørsler). Mattilsynet vurderer kvaliteten til VKMs risikovurderinger som «god» til «meget god» i de aller fleste tilfellene.

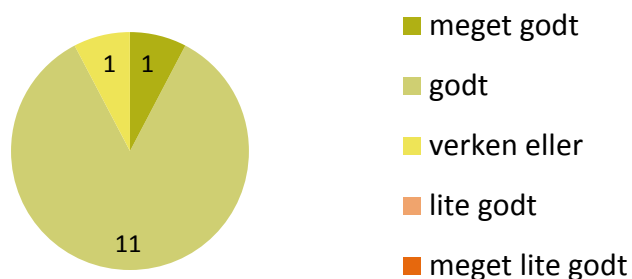
Hvor godt mener Mattilsynet at VKM har besvart oppdraget?

Hvor godt synes Mattilsynet at VKM klarer å formidle innholdet i risikovurderingen?

Hvor godt synes Mattilsynet samarbeidet med denne risikovurderingen har fungert?

Figur 1: Mattilsynets tilfredshet med VKM risikovurderinger på de fleste saksområdene.

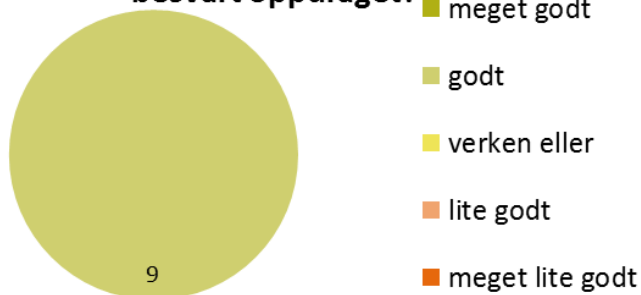
Når det gjelder samarbeid i noen av sakene vurderer saksbehandler i Mattilsynet samarbeidet til mellom «godt» og «verken eller», og begrunner dette med at det har vært krevende å komme frem til endelig produkt og at VKM prøver å begrense omfanget av risikovurderingene i forhold til Mattilsynets behov. I disse konkrete sakene har ikke Mattilsynet deltatt som observatør når sakene diskuteres av ekspertene i VKM. Vi tror at mange uklarheter knyttet til oppdragstekst og hvordan VKM velger å besvare oppdrag fra Mattilsynet best avklares i møter med ekspertene. Dette ble av VKM tatt opp med Mattilsynet på høstens kontaktmøte, og totalbildet er at Mattilsynet er meget godt fornøyd med risikovurderingene fra VKM. For enkelte av tilbakemeldingene høsten 2013 får VKM tilbakemelding på at risikovurderingene gir klare konklusjoner og usikkerhet er godt beskrevet. Dette er gledelig siden VKM jobber mye med dette i slutfasen før publisering.

3.1.2.2 Tilbakemelding fra saksbehandlere i Mattilsynet og Miljødirektoratet på GMO

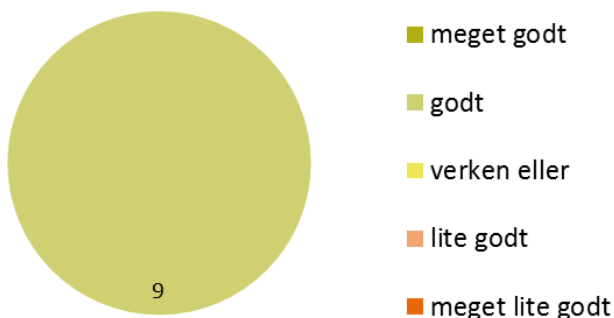
Mattilsynet er godt fornøyd med i alt ni saker VKM har slutført innenfor Mattilsynets sektoransvar, helserisiko, agronomi og sameksistens, se figur 2. Mattilsynet har imidlertid bedt VKM om et møte for å diskutere Mattilsynets bestilling med sikte på å gjøre den mer tydelig. VKM vil følge opp dette i 2014.

Tilfredsheten til Miljødirektoratet på alle GMO-sakene er god og meget god, og dette viser at Miljødirektoratet er godt fornøyd med alle sakene som VKM har levert til Miljødirektoratet i 2013.

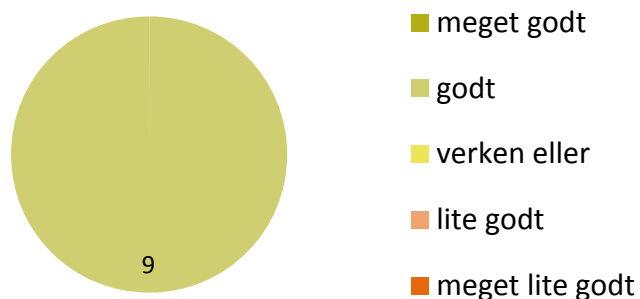
Hvor godt mener Mattilsynet at VKM har besvart oppdraget?

Hvor godt synes Mattilsynet at VKM klarer å formidle innholdet i risikovurderingen?

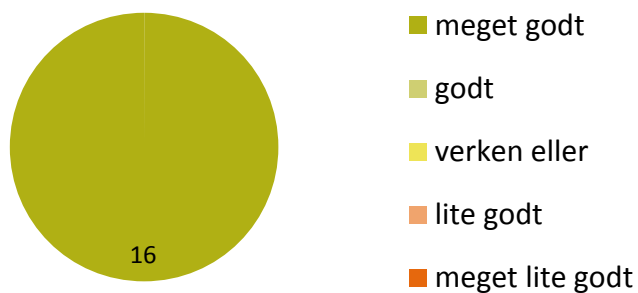

Hvor godt synes Mattilsynet samarbeidet med denne risikovurderingen har fungert?

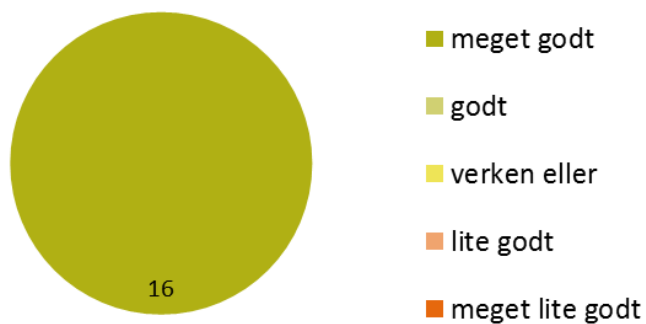

Figur 2: Mattilsynets tilfredshet med VKMs arbeid med risikovurderinger av GMO med hensyn på helse, mat, fôr og sameksistens er verken eller.

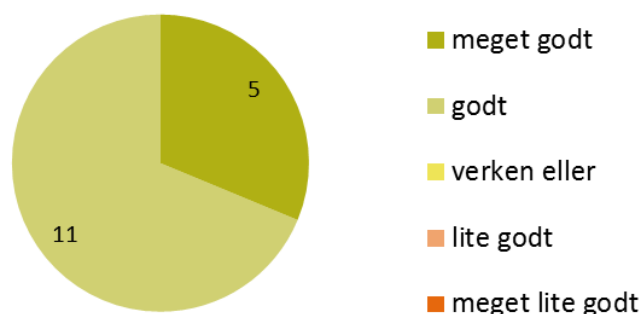
Hvor godt synes Miljødirektoratet at VKM klarer å formidle innholdet i risikovurderingen?

Hvor godt synes Miljødirektoratet at VKM klarer å formidle innholdet i risikovurderingen?

Hvor godt synes Miljødirektoratet samarbeidet med denne risikovurderingen har fungert?

Figur 3: Miljødirektoratets tilfredshet med VKMs arbeid med miljørisikovurderinger av GMO.

3.2 Delmål 1: Høy faglig kompetanse

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Antall norske deltagere på EFSAs kompetansegivende kollokvier, møter, kurs og konferanser	Minst en person fra VKM skal delta på hvert av EFSAs kompetansegivende kollokvier, møter, kurs og konferanser	Delvis
Antall årlige kurs for komiteen og fagseminar for Hovedkomiteen	Minst 1 årlig kurs for komiteen og ett fagseminar for Hovedkomiteen	Delvis

3.2.1 Deltagelse på relevante kurs, kollokvier og konferanser

VKM har i 2013 hatt noe lavere aktivitet når det gjelder deltakelse på kompetansegivende kollokvier, møter, kurs og konferanser. VKM deltok ikke på EFSAs kollokvie om bier: “EFSA Scientific Colloquium XVIII on Towards holistic approaches to the risk assessment of multiple stressors in bees “. Ny koordinator for plantevermidler ble ansatt i mars 2013 og VKM har av den grunn ikke hatt full kapasitet på dette fagområdet første halvår. I september deltok VKM på FoodRisC Conference i regi av EFSA og forskningsprosjektet FoodRiskC. I november deltok VKM på EFSAs Scientific Colloquium XIX: Biodiversity as protection goal in environmental risk assessment for EU agro-ecosystems. I løpet av høsten 2013 deltok VKM på flere internasjonale konferanser, blant annet innenfor kominasjonseffekter, tatoveringsmidler og risiko-rangering.

3.2.2 Kurs, seminarer og ekskursjoner i regi av VKM

Sekretariatet planla å avholde et fagseminar for hele VKM i løpet høsten 2013. Temaet for seminaret skulle være: «beskrive, beregne og kommunisere usikkerhet i VKMs risikovurderinger». På grunn av knappe ressurser i VKM har sekretariatet besluttet å utsette seminar for hele VKM til ny komité er på plass i 2014. Temaet om usikkerhet vil inngå som en del av den planlagte jubileumskonferansen 17. juni 2014.

Hovedkomiteen besøkte EFSA's Scientific Committee i Parma 10. april. På møtet diskuterte ekspertene spørsmål av felles interesse. Blant temaene som ble diskutert var hvorvidt alle risikovurderinger bør være like omfangsrike for at oppdragsgiver skal få et godt svar, og hvordan EFSA sikrer dialog med sine berørte parter. I tillegg til diskusjon, fikk medlemmene av Hovedkomiteen presentere arbeid med pågående risikovurderinger for EFSA's eksperter. Hovedkomiteens medlemmer var meget godt fornøyd med møtet med EFSA. Tilbakemeldingen fra EFSA Scientific Committee var at møtet var nyttig. EFSA har etter å ha blitt presentert for VKMs risikovurdering av mykotoksiner besluttet gjøre en risikovurdering etter samme mal på EU-nivå.

3.2.3 Oppnevning av VKM for neste periode

Sekretariatet har i 2013 arbeidet med søknadsprosessen knyttet til oppnevning av VKM for neste periode. Ny virketid vil være fra april 2014 og fire år frem i tid. HOD har vært trukket inn i arbeidet ved behov. Utlysningen ble annonsert i aviser og andre media i begynnelsen av november, mens VKM åpnet søkeportalen i midten av oktober. Det er nedsatt en bedømmelseskomité bestående av to skandinaviske eksperter og tre norske. Møte i bedømmelseskomiteen vil finne sted i februar 2014.

Søknadsfrist for eksperter til å søke VKM ble satt til 10. januar 2014. Sekretariatet skal levere sin innstilling til HOD innen 1. mars og målet er at ny komité for perioden 2014-2018 skal utnevnes av HOD 1. april 2014.

Ved denne oppnevningen har VKM brukt mer ressurser enn tidligere på å nå frem til aktuelle kandidater. Direktøren har første halvår hatt møter med lederne av mange av kunnskapsinstitusjonene. I løpet av høsten lanserte sekretariatet en kampanje med mål om å få flere søkere, og ikke minst flere søkere fra flere relevante fagmiljøer enn tidligere. Kampanjen inkluderte møter med de viktigste fagmiljøene, presentasjoner som dagens medlemmer kan bruke på interne møter, tekster som ledere av kunnskapsinstitusjonene kan bruke overfor sine ansatte, intervjuer på nettsidene med et utvalg nåværende medlemmer og materiell til å dele ut og henge opp på institusjonene. VKM fikk til sammen 163 søkere. Det var 40% flere enn for fire år siden.

3.3 Delmål 2: Åpenhet

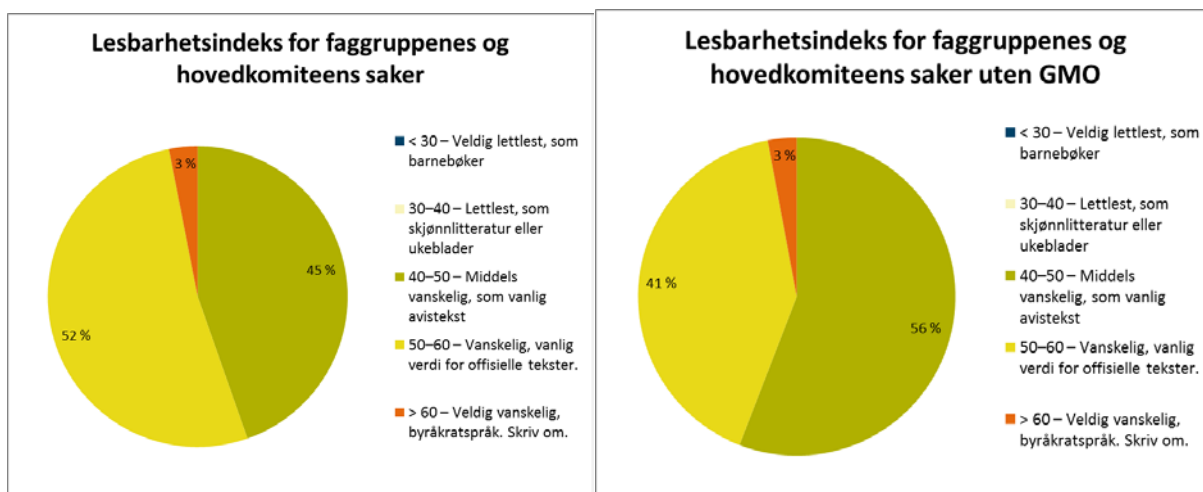
Kommunikasjon, og risikokommunikasjon i særdeleshet, står sentralt i VKMs virksomhet. VKM skal følge den statlige kommunikasjonspolitikken, og i henhold til VKMs mandat skal det være full åpenhet om arbeidet.

I henhold til prinsippet om risikoanalyse skal VKM kommunisere åpent med risikohåndterer og berørte parter i arbeidet med risikovurderingene. Kommunikasjon er således et viktig virkemiddel for VKM i utførelsen av sitt samfunnsoppdrag.

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel av risikovurderinger på norsk og engelsk, og andel norske omtaler som er enkle å lese	Alle risikovurderingene skal publiseres på norsk og engelsk nettside med omtale. Norske omtaler skal ikke overskride "Middels vanskelig" i lesbarhetsindeks (Liks) http://www.skriftlig.no/liks-kalkulator/	Ja Nei

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel nye bestillinger som omtales på de norske – og engelske nettsidene	Alle nye bestillinger skal omtales på de norske nettsidene. Minst 50 % skal omtales på de engelske nettsidene	Ja
Andel dagsordener og protokoller fra faggruppens og Hovedkomiteens møter	Samtlige av faggruppens og Hovedkomiteens dagsordener og protokoller skal publiseres på den norske nettsiden	Ja
Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden	VKMs nettside skal ha minimum 1500 unike besøkende hver måned	Ja

3.3.1 Lesbarhet til VKMs nettomtaler av risikovurderinger fra VKM

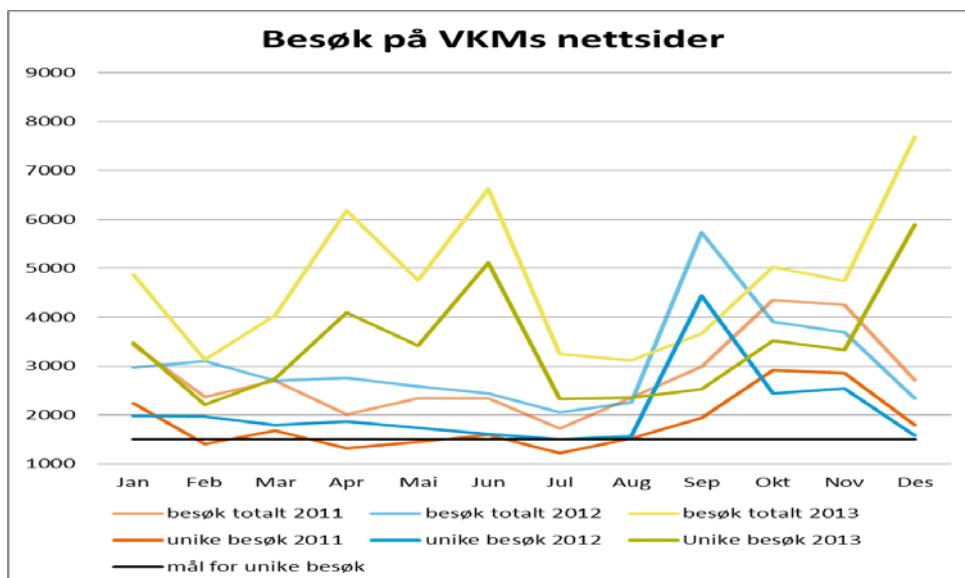
Figur 3: Oversikt over lesbarhet til VKMs nettomtaler av risikovurderingene.

I 45 % av sakene oppfyller VKM målene om at nettomtaler av VKMs risikovurderinger ikke skal overskride ”Middels vanskelig” i lesbarhetsindeks (Liks). Tas omtalen av GMO-risikovurderinger ut av oversikten, oppfyller 56 % av sakene målene. Dette er en liten forbedring fra 2012.

Grunnet stram økonomi i første halvår, ble alle kommunikasjonsprosjekter som belastet budsjettet satt på vent. Det planlagte språkprosjektet ble derfor utsatt. For øvrig vil kommunikasjon av risikovurderinger av GMO bli et eget internt prosjekt.

Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden

VKM har langt flere besøkende på nettsidene i 2013 enn tidligere. I 2013 har VKM i gjennomsnitt hatt ca. 3400 unike besøkende hver måned mot ca. 3000 i 2012 og 2700 i 2011. I desember hadde VKM hele 5895 unike besøkende.

Figur 4: Oversikt over antall besøk på VKMs hjemmesiden i årene 2011-2013.

VKM opplever økt interesse for vårt arbeid fra alle typer berørte parter. VKM og Mattilsynet arrangerte åpne overleveringsmøter for risikovurderingene av mykotoksiner og bly i hjorteviltkjøtt. I desember arrangerte VKM i samarbeid med Helsedirektoratet et åpent presentasjonsmøte av nytte- og risikovurderingen av morsmelk. Alle møtene ble meget godt mottatt av de berørte partene som deltok. VKM opplevde også at møtene bidro til økt forståelse og innsikt i VKMs arbeid med å bidra til å sikre trygg mat.

VKM har jobbet aktivt overfor media i 2013, og har blant annet gjennomført flere møter med enkeltjournalister og -redaksjoner. Det har resultert i oppmerksomhet omkring VKMs risikovurderinger av aluminium i mat og kosmetikk, mykotoksiner, bly i hjorteviltkjøtt, og søtstoffer, og nytte- og risikovurdering av morsmelk. Før sommeren ble VKMs nytte- og risikovurdering av fisk og sjømat fra 2006 igjen løftet frem i media. Videre har flere av risikovurderingene fra EFSA fått omtale.

I tillegg til tradisjonelle medier, er VKM nå aktiv på Twitter og LinkedIn. I oktober lanserte VKM sin blogg om trygg mat. VKM opplever at vi gjennom disse sosiale mediene når frem til brukere som vi ellers ikke ville nådd. Vi opplever at bloggen vil bli et viktig verktøy i arbeide med å sette risikovurderingene inn i en større sammenheng. VKM deltok for første gang under Forskningstorget i Oslo i september.

3.3.2 Universell utforming av nettsidene

Kommunikasjonsbyrået Apeland har gjennomgått VKMs nettsider ut fra Difis krav til universell utforming av statlige nettsted. Apeland anslo at Difi ville ha gitt VKM 46 av 88 mulige poeng. Every, som leverer publiseringsløsningen til nettsidene har i 2013 utbedret de fleste manglene, bortsett fra enkelte tiltak som ikke lar seg gjennomføre med dagens publiseringsløsning. VKMs nettredaksjon gjennomfører tiltakene som ikke direkte angår publiseringsløsningen.

3.3.3 Andre aktiviteter på kommunikasjonsområdet i 2013

- **Ny kommunikasjonsstrategi.** Dagens kommunikasjonsstrategi gjelder ut 2013. Arbeidet med ny strategi er påbegynt, og kommunikasjonsmål for VKM ble vedtatt av Hovedkomiteen i desember. Utkast til hele strategien legges frem for Hovedkomiteen i begynnelsen av 2014.
- **Intranett.** Arbeid med intranett ble påbegynt i 2013, men forprosjektet ble ikke gjennomført som planlagt grunnet manglende ressurser. Gjennomføring av forprosjekt og hovedprosjekt er planlagt gjennomført i 2014, forutsatt at VKM har økonomi til dette.
- **Toveiskommunikasjon.** VKM har i 2013 opprettet profil på LinkedIn. I oktober lanserte VKM sin blogg. Målgruppen for LinkedIn er eksperter og næring. Ved utgangen av 2013 hadde VKM i overkant av 100 følgere. Målgruppen for bloggen er folk flest og de som kommuniserer med denne målgruppen. Begge tiltakene skal bidra til toveiskommunikasjon på internett, i tråd med kommunikasjonsstrategien og den statlige kommunikasjonspolitikken.
- **Kommunikasjon med berørte parter.** VKM påbegynte i 2013 arbeidet med å utvikle en plattform for dialog med berørte parter, og særlig med ulike næringer. VKM har i flere enkeltsaker god erfaring med å ha en tett dialog med aktuelle berørte parter, særlig i oppstartsfasen og avslutningen av en risikovurdering. Grunnet omfattende arbeid knyttet til kommunikasjon av blant andre nytte- risikovurdering av morsmelk før jul, ble arbeidet ikke ferdigstilt. Arbeidet vil bli ferdigstilt samtidig med utkast til ny kommunikasjonsstrategi.
- **Opprette VKM-journal.** Publisering er viktig for VKMs medlemmer. VKM har derfor ønsket å utvikle en løsning for publisering av VKMs rapporter. VKM har i løpet av 2013 vurdert flere ulike alternativer for en «VKM-journal», og kommet frem til at det mest hensiktsmessige i første omgang vil være å publisere sammendrag fra rapportene i en open access-journal. VKM vil starte utprøving av dette i begynnelsen av 2014.
- **Markering av VKMs 10-års jubileum.** I 2014 er det ti år siden VKM ble opprettet. VKM vil bruke 10-årsjubileet i 2014 til å befeste VKM som egen etat ved å synliggjøre VKMs arbeid for trygg mat og hvordan vi kan bli enda bedre. For å oppnå målene, er jubileet planlagt å inkludere et miniseminar om risiko og en jubileumsmiddag 20. mars, en fagkonferanse 17. juni, deltagelse på Forskningstorget i september og en jubileumspublikasjon til utdeling under arrangementene. I forbindelse med 10-årsjubileet vil VKM oppgradere sin visuelle profil. I tillegg til egne arrangementer, har VKM og Mattilsynet diskutert samarbeid om felles aktiviteter på Forskningstorget og mulig arrangement høsten 2014. Mattilsynet har nå besluttet at de ikke ønsker å delta i en felles aktivitet på Forskningstorget. VKM har tilbudt å bidra til Mattilsynets debatt om dyrevelferd høsten 2014, dersom det er ønskelig.

3.4 Delmål 3: Kontaktpunkt til EFSA

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Antall møter i Advisory Forum, Advisory Forums kommunikasjonsarbeidsgruppe og kontaktpunktens møter som VKM deltar på	VKM skal delta på alle møter i Advisory Forum (fire/år), Advisory Forums kommunikasjonsarbeidsgruppe (fire/år) og kontaktpunktens møter (tre/år).	Deltatt på ti av elleve møter.
Antall offisielle EFSA-nettverk med norske deltagere	Sørge for at det er norske deltagere i alle EFSAAs offisielle nettverk.	Ja

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel nye risikovurderinger på engelsk, samt spesielt relevante nye risikovurderinger på norsk som lastes opp på EFSA's Information Exchange Platform (IEP)	Alle nye risikovurderinger skrevet på engelsk, samt spesielt relevante nye risikovurderinger på norsk skal lastes opp på EFSA's Information Exchange Platform (IEP)	Ja
Andel nye bestillinger som lastes opp på IEP	50 % av nye bestillinger skal lastes opp på IEP	Ja

VKM har i 2013 bidratt med en case-studie om kommunikasjon av risikovurdering av bly i hjortevilt til prosjektet «Risk communication guidelines». Prosjektet er et samarbeid mellom EFSA og medlemslandene. Mer om prosjektet:

<http://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/riskcommguidelines.htm>

Sekretariatet startet i 2013 arbeidet med å få til bedre informasjonsutveksling mellom norske representanter som deltar i EFSA's nettverk. Dette arbeidet vil fortsette i 2014.

3.5 Delmål 4: Effektiv og velfungerende

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel ansatte i sekretariatet som tar kompetansehevende kurs og lignende hvert år	Minst 70 % av sekretariatet tar kompetansehevende kurs eller lignende hvert år	Ja
Antall prosjekter som ledes i tråd med satte retningslinjer	Alle prosjektene (risikovurderingene) gjennomføres i samsvar med vedtatt rutine	Delvis
Tilfredshet ved arbeidsmiljøkartlegging	Tilfredshet målt ved arbeidsmiljøkartlegging skal være minst 4 på en skala fra 1 – 6	Ikke gjennomført

3.5.1 Kompetansehevende kurs for ansatte i sekretariatet

Som følge av store endringer på personalområdet i 2012, med fire nye ansatte i 2013, innføring av nytt prosjektverktøy i 2011/2012, høy aktivitet hva gjelder risikovurderinger, samt føringer innenfor det administrative området, er det lagt vekt på kompetansehevende tiltak innenfor prosjektstyring, usikkerhetsberegning, og offentlig administrasjon. Videre har ansatte deltatt på flere seminarer og konferanser innenfor de enkelte fagområdene i 2013.

3.5.2 Prosjekter som ledes i tråd med satte retningslinjer

VKM innførte nye rutiner og nytt verktøy i prosjektledelse i 2011/2012. Noen avsluttende prosjekter ble påbegynt før nye rutiner ble iverksatt, og prosjektverktøyet er ikke modellert for risikovurderinger av søknader i godkjenningssaker som GMO og plantevernmidler. Sekretariatet vurderer i 2014 om det skal utarbeides egne rutiner tilpasset disse fagområdene. Revisjon av rutiner for arbeid med risikovurderinger er behandlet under pkt. 3.5.4.2.

3.5.3 Tilfredshet ved arbeidsmiljøkartlegging

Da 2012 og 2013 har vært gjenstand for store personalmessige endringer er det besluttet å gjennomføre arbeidsmiljøundersøkelse i 2014.

3.5.4 Administrative funksjoner

Etter et utfordrende år på personalsiden i 2012, ble sekretariatet fulltallig 1. april 2013. Perioden med vikarhjelp på personal- og økonomiområdene ble avviklet da ny administrasjonssjef ble ansatt i mars, og arbeidet med risikostyring, interkontroll og kvalitetssystemer har fortsatt. Dette er beskrevet mer utdypende under pkt. 3.5.4.1.

3.5.4.1 *Risikostyring og internkontroll*

Sekretariatet har våren 2013 påbegynt arbeidet rundt internkontroll og et fullstendig instruksverk innenfor økonomi- og virksomhetsstyring, sikkerhet og personell er under utarbeidelse. VKM vil utarbeide en oversikt over avvik iht. instruks, policyer og prosedyrer, og en risiko- og sårbarhetsanalyse, samt en oversikt over tiltak. Egen rapport vil bli utarbeidet vedr. arbeidet og oversendes HOD etter gjennomført analyse. VKM vil også rapportere om utviklingen i dette arbeidet under etatsstyringsmøtene. VKM legger vekt på at selve arbeidet med instruksverket er en sentral del av dette arbeidet, og internkontroll er etter hvert et innarbeidet begrep i både arbeidsmetode hva gjelder eksterne prosjekter (nytte- og risikovurderinger, m.m.) og interne prosjekter.

VKM har utarbeidet de mest sentrale instruksene i 2013 og fortsetter arbeidet med andre instruks og analyse i 2014, med det mål for øyet å ha et levende system for internkontroll som skal bidra til effektivisering av VKMs arbeid og måloppnåelse, sikre et godt arbeidsmiljø samt høy og nødvendig kompetanse, samt sikre omdømme som en uavhengig etat ved å fange opp avvik før de manifesterer seg i fagarbeidet og/eller ressursforvaltningen.

I arbeidet med dokumentasjonen i internkontroll, har VKM utarbeidet sine egne verdier, etiske retningslinjer, prosedyrer for varsling av interne forhold, rutiner for innkjøp, flere personalpolitiske dokumenter og har en egen tilpasningsavtale til Hovedavtalen. I tillegg er en rekke rutiner revidert eller er under revisjon.

3.5.4.2 *Kvalitetssikring av arbeidet knyttet til risikovurderingene*

Etter å ha fått på plass et system for kvalitetssikring og prosjektkontroll i 2011/2012, iverksatte sekretariatet et internt prosjekt for revisjon av rutiner rundt arbeidet med nytte- og risikovurderinger m.m. høsten 2013. Reviderte arbeidsrutiner har bredt grensesnitt mot sekretariatets arbeid med kvalitetssystemer og internkontroll og ble prioritert fremfor andre administrative oppgaver innenfor området mot slutten av året. Slike oppdaterte rutiner skal bidra til større åpenhet om arbeidsmetoder og skal bidra til økt effektivitet i ressursforvaltningen. Arbeidet med rutinene planlegges avsluttet første kvartal 2014, og skal implementeres innen utnevnelse av ny Vitenskapskomité 1. april 2014.

I andre halvår 2013 ble det iverksatt et internt prosjekt for å revidere malene for nytte- og risikovurderinger m.m.. Prosjektet avsluttes med nye maler i mars 2014.

Sekretariatet besluttet å organisere et årlig oppdateringskurs for ansatte i verktøyet for prosjektstyring, samt et eget kurs for ledelsen hva gjelder ledelse av hele prosjektporteføljen.

3.5.4.3 *Økonomi*

Som nevnt i etatsstyringsdialogen i 2013 har VKMs budsjett vært underdimensjonert i forhold til oppgaven som er tillagt etaten. Budsjettmessige og produksjonsmessige utfordringer er

møtt med styring, og nødvendige infrastrukturprosjekter er satt på vent. HOD har møtt denne utfordringen med økt bevilgning for 2014, en økning som setter VKM i stand til å ivareta nåværende oppgaver, og komme i gang med enkelte nødvendige IT-infrastrukturprosjekter for å opprettholde kvaliteten på leveransene og dermed bl.a. å oppfylle krav til god internkontroll. De strategiske valg gjort i 2013 førte til at VKM kunne ferdigstille flere viktige risikovurderinger med overforbruk på ca. 3 % av årlig tildeling (ca. 650 000 kr). Dette avviket og refleksjoner rundt dette følger under punktet om styring og kontroll av virksomheten.

3.5.4.4 *Personal*

Det ble i 2013 drøftet og utarbeidet en tilpasningsavtale til Hovedavtalen, og flere personalpolitiske dokumenter er nå på plass. Det planlegges en arbeidsmiljøundersøkelse våren 2014, og det skal fokuseres på HMS arbeidet i for- og etterkant av dette. Det er i 2013 gjennomført medarbeidersamtaler med alle ansatte

2013 var på mange måter et år under store omstillinger for VKM som etat. Mye av arbeidet som ble påbegynt skal ferdigstilles i 2014, og VKM ønsker å fokusere i 2014 på gode rolleforståelser i arbeidet, klare og dokumenterbare ansvarsområder, kompetanse og arbeidsmiljø.

3.5.4.5 *Lokaler*

VKM kom etter egne undersøkelser frem til at det er mest hensiktsmessig å videreføre leieavtalen med FHI. I løpet av 2012 ble det gjort tilpasninger for ny direktør. I 2013 har VKM gjennomgått og fornyet leieavtalen med FHI, og forsetter å være i nåværende lokaler til ev. planlagte ombygginger i regi av FHI krever flytting. Så langt i prosessen er det ingen ting som tyder på at VKM må forlate lokalene, men dette følges opp i dialog med FHI.

Inneklima og arbeidsforhold i sekretariatets lokaler er fortsatt ikke tilfredsstillende.

3.5.5 Fellesføringer fra staten

VKM arbeidet aktivt med internkontroll i 2013 og gjør bruk av DFØs veiledere for internkontroll i arbeidet. VKM legger vekt på å inkludere de ansatte i arbeidet, og informerer jevnlig gjennom møter og skriftlig informasjon. VKM vil rapportere til HOD i 2014 om resultater og vurderinger gjort i dette arbeidet.

3.5.6 Andre områder

3.5.6.1 *Roller, kontakt med andre nasjonale aktører*

VKM har et godt samarbeid med andre aktører innenfor mattrygghetsområdet, og arbeider aktivt for å utvikle samarbeidet. For å legge grunnlaget for en effektiv dialog og et velfungerende faglig samarbeid mellom etatene spesielt, og for å bidra til et effektiv og velfungerende arbeid innenfor mattrygghetsområdet generelt, ble det utarbeidet og underskrevet en samhandlingsavtale mellom VKM og Mattilsynet. VKM ønsker å utarbeide samhandlingsavtaler med flere aktører innenfor mattrygghetsområdet, da formaliserte avtaler om samhandling, der dette anses som hensiktsmessig, antas å være gode momenter for måloppnåelsen i etatsstyringen.

3.5.6.2 Samarbeid med Miljødirektoratet

VKM hadde kontaktmøte med Miljødirektoratet i april. VKM mottok oppdragsbrev og belastningsfullmakt fra direktoratet samme måned. Dette er en betydelig forbedring i forhold til tidligere praksis, hvor brev og fullmakt har kommet senere i regnskapsåret.

Miljødirektoratet har et stadig økende behov for vitenskapelige vurderinger som grunnlag for utvikling av regelverk, behandling av søknader og øvrig forvaltning innenfor flere av direktoratets ansvarsområder.

Miljødirektoratet inviterte VKM som en av flere etater til å vise interesse for fremtidige oppdrag innen vitenskapelige vurderinger av genmodifiserte organismer, fremmede organismer, mikroorganismer og CITES (handel med truede arter), samt å skissere hvordan oppdraget vil løses. VKM leverte i februar svar på Miljødirektoratets kravspesifikasjon.

Arbeidet med en samhandlingsavtale mellom VKM og Miljødirektoratet ble påbegynt i 2013 og skal avsluttes i 2014.

4 Styring og kontroll av virksomheten

I løpet av 2013 vurderte VKM å redusere produksjon av risikovurderinger pga. den ressursmessige situasjonen, men prioriterte etter tilsagn om økte bevilgninger i 2014 å ferdigstille flere viktige vurderinger i løpet av året, og heller sette enkelte interne prosjekter på vent. Den høye produksjonen medførte et overforbruk på ca. 3 % (i overkant av 650 000 kr) av tildelingen, men som setter VKM i stand til å fullføre andre viktige risikovurderinger i 2014, påbegynne arbeidet med nye vurderinger, samt ivareta opplæring av ny vitenskapskomite, påbegynne enkelte infrastrukturprosjekter og arbeide videre med utvikling av et kvalitetssystem.

VKM har i 2013 møtt risikoen som ligger i de personmessige utfordringene etaten har vært igjennom, i tillegg til høy etterspørsel og produksjon, med å jobbe målrettet med effektivisering og kontroll, og har gjort nødvendige omprioriteringer uten å ramme den faglige driften. VKM har satt fokus på kostnadsbesparende tiltak både hva gjelder faglig og administrativ drift, og over 50 % av overforbruket nevnt over kan tillegges denne risikoen. Avvik i drift og budsjett er fanget opp i forkant og styrt på bakgrunn av langsiktige prioriteringer og pågående eksterne prosjekter (blant annet risikovurderingsprosjekter som går fra 2013 og over i 2014) med én rød tråd:

Bygge VKM videre som en uavhengig, faglig sterk etat, som skal fortsette å levere uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger til høy kvalitet og samtidig jobbe effektiv og målrettet under full åpenhet.

VKM hadde god dialog med Riksrevisjonen under revisjon av regnskapsåret 2012. Denne dialogen forsetter for regnskapsåret 2013 og innebærer oppfølging og videreutvikling av kvalitetssystemer som nevnt over

VKM's interne styringsmodell legger vekt på åpenhet og beslutsomhet. Modellen baserer seg på ukentlige ledermøter med dagsorden og referater som er tilgjengelige for de ansatte, eget møte mellom leder og nestleder med tanke på styring av eksterne prosjektportefølje (nytte- og risikovurderinger m.m.) og ukentlige møter med de ansatte. Videre er det nedsatt et samarbeidsutvalg bestående av representanter for arbeidstakerorganisasjonene, hovedverneombud og leder. Utvalget møtes månedlig (eller oftere etter behov).

5 Vurdering av fremtidsutsikter

Det er ingen ting i dag som tyder på at behovet for uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger, nytte- og risikovurderinger, kunnskapsoppsummeringer og uttalelser skal bli mindre i årene som kommer. Økende handel med matvarer, nye produksjonsmetoder, ny mat og nye kunnskaper viser at uavhengige vitenskapelige vurderinger er sentrale i de råd statsforvaltningen skal gi befolkningen og som grunnlag for utvikling av regelverk på matområdet. Vitenskapelige vurderinger er viktig grunnlag i spørsmål der Norges ønsker å få gjennomslag internasjonalt.

Følgende punkter er sentrale i VKMs vurdering av fremtidsutsikter:

- Det blir større fokus på uavhengighet i matforvaltningen.
- Det blir økt betydningen av det internasjonale samarbeidet.
- Etterspørselen etter VKMs tjenester øker.
- I enkelte tilfeller er det vanskelig med tilgang til data og frigjøring av ressursene som VKMs medlemmer utgjør.
- VKM opplever at det er en stor interesse for trygg og sunn mat i befolkningen, innen næringen og i media. VKM opplever også at interessen for dyrevelferd øker i alle deler av samfunnet.
- VKM opplever at der stort behov fra befolkningen og media til å få forklart sammenhenger og at risiko, når den kommuniseres, ses i forhold til helheten, f.eks. at ingen mat er fri for miljøgifter.

6 Årsregnskap med leders signatur

6.1 Ledelseskomentarer

6.1.1 Om årsregnskapet

Årsregnskapet 2013 er forsøkt avlagt så langt det er mulig i henhold til endring av krav til utforming av årsrapport gjeldene fra 2014. Sammen med regnskapsrapport 2013 sendt departementet 17.januar 2014 gir årsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Forklaringer er gitt i notene til regnskapet. Ikke alle noter som skal være med i henhold nevnte endringer følger med årsregnskapet her, men vil inkluderes fra og med årsrapport 2014.

6.1.2 Vesentlige forhold ved årsregnskapet

6.1.2.1 *Budsjettfullmakter, inntektskrav og belastningsfullmakter*

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av Prop. 1 S (2012-2013) utarbeidet tildelingsbrev for VKM med de gjeldene økonomiske rammer, mål og prioriteringer for virksomheten. For VKM er sum bevilgning kap. 711 post 01 for 2013 20 258 000 kr. pluss kompensasjon lønnsoppgjør 2013 på 198 000, totalt 20 456 000 kr., mens inntektskravet over kap. 3711 post 02 er satt til 207 000 kr. Videre er VKM gitt merinntektsfullmakt over kap.

711, post 01, mot beløpsmessig tilsvarende merinntekt (altså utover over inntektskravet) over kap. 3711, post 02.

VKM mottok i løpet av regnskapsåret en belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet for finansiering av oppdrag fra direktoratet. Belastningsfullmakten var på 1 400 000 kr. Utgiftene er ført over kap. Post 142721.

6.1.2.2 *Vesentlige avvik*

Når man tar hensyn til belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet og overføring av ubrukte bevilgninger fra 2012, samt inntektskrav og merinntektsfullmakt, viser regnskapet et avvik (overforbruk) på 657 838 kr. Avvik av relevans finner vi under kontogruppene 53 (styrer, råd og utvalg), 54 (arbeidsgiveravgift), 67 (kjøp av fremmede tjenester), 68 (kontorkostnad, trykksaker o.l.), 71 (kostnad og godtgjørelse for reiser) og 73 (salg, reklame og representasjon).

Avvik på lønnsområdet skyldes økte utgifter til å drifte faggruppene i VKM. Dette gjelder godtgjøring til møter sett i relasjon til meget høy aktivitet høsten 2013, med dertil økning i arbeidsgiveravgift for disse godtgjøringene.

Året 2012 og perioden frem til mars 2013 var en utfordrende periode for VKM med store personalmessige utskiftninger i ledelse og administrasjon. Både direktør, administrasjonssjef og administrasjonskonsulent avsluttet sine arbeidsforhold i VKM i 2012, og 3 vikarer var innom regnskapet i 2012 og frem til 2013. Det ligger en forholdsmessig høy risiko i slike forhold hva gjelder etatsstyring generelt, og regnskap spesielt. Uforutsette utgifter på rundt 360 000 kr. fra 2012 fulgte VKM inn i 2013, og mangel på kontinuitet på regnskapsområdet medførte i tillegg til at flere uforutsette og kontraktsfestede utgifter ikke ble tatt høyde for i budsjetteringen for 2013. Avvik under annen drift skyldes disse uforutsette utgiftene (ca. 70 % av årets overforbruk), utgifter til vikariater på regnskapsområdet, høy faglig produksjon, samt nødvendig prioritet blant annet på universell utforming av nettsider og på utarbeidelse av ny, standardisert mal for risikovurderinger. Videre kan noe av avviket også henføres til høyere aktivitet rundt oppnevning av ny vitenskapskomité og generelt et høyt produksjonsnivå i 2013..

6.1.2.3 *Trender og utviklingstrekk nært knyttet til årsregnskapet*

VKM har i løpet 2013 ferdigstilt rundt 40 risikovurderinger mot 25 i 2012. I tillegg kommer 10 vurderinger sendt på sperrefrist i slutten av desember 2013. I 2013 har VKM blant annet prioritert å sette fokus på ferdigstilling og kommunikasjon av omfattende og ressurskrevende risikovurderinger, holde et høyt produksjonsnivå for å møte en økende etterspørsel av risikovurderinger på alle områder, jobbe aktivt med å effektivisere produksjonsprosessene, samt å arbeide strukturert med å få plass et system for god internkontroll sett i relasjon til lover og regler og effektiv drift.

I løpet av høsten 2013 gjorde VKM det langsiktige strategiske valg å la risikomomentene nevnt under pkt. 6.1.2.2 ikke få innflytelse på produksjonen, men har søkt å redusere overforbruket gjennom nøktern drift og effektivisering. Videre er GMO området styrket i 2013 for å ivareta på en effektiv måte områdene helserisiko på oppdrag fra Mattilsynet og miljørisiko på oppdrag fra Miljødirektoratet. Disse elementene har imidlertid hatt en stor effekt på VKMs allerede nøkterne budsjett. I tillegg ser VKM en klar tendens i 2013 at risikovurderingsprosjekter tar en større tverrfaglig karakter. Dette medfører en ytterligere belastning på sekretariatets ressurser.

Det har vært sentralt for VKM å vise at utgiftene i 2013 er de reelle, produksjonsmessige utgiftene ved full utnyttelse av dagens kapasitet. Dette gir derimot ikke et korrekt bilde når

man peker på relasjonen mellom produksjon, internkontroll og effektiv og målrettet drift over flere år. Sekretariatet må de neste to årene prioritere utvikling av IT-infrastruktur (intra-/ekstranett, arkiv, prosjektverktøy), driften av denne, samt kompetansehevede tiltak (også i relasjon til ny vitenskapskomité), slik at man kan fortsette å levere uavhengige risikovurderinger til høy kvalitet innenfor de resultatmål som er satt av departementet.

Som nevnt i etatsstyringsdialogen i 2013 har VKMs budsjett vært underdimensjonert i forhold til oppgaven som er tillagt etaten. Budsjettmessige og produksjonsmessige utfordringer er møtt med styring, og nødvendige infrastrukturprosjekter er satt på vent. HOD har møtt denne utfordringen med økt bevilgning for 2014, en økning som setter VKM i stand til å ivareta nåværende oppgaver, fokusere på kompetansebygging og komme i gang med nødvendige IT-infrastrukturprosjekter for å opprettholde kvaliteten på leveransene, og dermed bl.a. å oppfylle krav til god internkontroll. VKM forsetter å ha fokus på temaene som er beskrevet i denne rapporten.

6.1.3 Revisjonsordning og andre relevante opplysninger

VKM revideres årlig av riksrevisjonen. VKM forvalter ingen statlige fond og har ingen avvik fra kravene til årsregnskap i bestemmelser om økonomistyring i staten eller fra krav fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Lars E. Hanssen

Direktør

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapporteringen

Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 31.12.2013

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2013	Merutgift (-) og mindreutgift
0711	Ernæring/Mattrygghet	01	Driftsutgifter	A	20 667 000	21 426 716	-759 716
1420	Miljødirektoratet (belastningsfullmakt)	21	Driftsutgifter			1 399 945	
<i>Sum utgiftsført</i>					20 667 000	22 826 661	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2013	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3711	Ernæring/Mattrygghet	02	Diverse inntekter	C	207 000	197 773	-9 228
3711	Ernæring/Mattrygghet	16	Refusjon foreldrepenger	C	0	10 737	10 737
3711	Ernæring/Mattrygghet	18	Refusjon sykepenger	C	0	100 369	100 369
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	35 500	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift	D	0	2 109 588	
<i>Sum inntektsført</i>					207 000	2 453 967	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						20 372 695	
Kapitalkontoer							
60093101	Norges Bank KK /innbetalinger					393 568	
60093102	Norges Bank KK/utbetalinger					-20 595 775	
707016	Endring i mellomværende med statskassen			F		-170 488	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2013	2012	Endring
707016	Mellomværende med statskassen			F	-1 042 563	-872 075	-170 488

6.3 Oppstilling av artskontorrapporteringen

Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Oppstilling av artskontorrapporteringen for regnskapsår 31.12.2013

	Note	2013	2012
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer		0	
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		0	
Salgs- og leieinnbetalinger	C	197 773	
Andre innbetalinger		0	
Innbetaling av finansinntekter		0	
<i>Sum innbetalinger</i>		197 773	
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	D	17 103 676	
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	C	-111 106	
Utbetalt til investeringer		0	
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	
Andre utbetalinger til drift	E	5 722 985	
Utbetaling av finansutgifter		0	
<i>Sum utbetalinger</i>		22 715 555	
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		22 517 783	
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		0	
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader		0	
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		0	
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeids giveravgift	D	2 109 588	
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		35 500	
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		2 145 088	
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		20 372 695	
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2013	
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)		-	
Kasse (legg til linjer og vis på konto)		-	
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på konto)		-	
Skyldig skattetrekk	F	-1 042 563	
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)		-	
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)		-	
Sum mellomværende med statskassen		-1 042 563	

6.4 Noter

6.4.1 Prinsippnote til oppstilling av bevilgningsrapportering og artskontorrapportering

VKM avventer mal fra Direktoratet for økonomistyring til bruk for regnskapsåret 2014. Se ellers ledelseskomentarer og tidligere innsendt regnskapsrapport.

6.4.2 Note A til oppstilling av bevilgningsrapportering

Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
071101	211 000	20 456 000	20 667 000

6.4.3 Note B til oppstilling av bevilgningsrapportering

VKM avventer avklaringer og bruker noten for regnskapsåret 2014.

6.4.4 Note C – Driftsinntekter

Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Note C Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet

	31.12.2013	31.12.2012
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer 1	0	
Gebyrer 2	0	
Gebyrer 3...	0	
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd/overføring	0	
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
EFSA Focal Point Agreement 2013	197 773	
Sum salgs- og leieinnbetalinger	197 773	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Tilretteleggingstilskudd	34 800	
Refusjon sykepenge	65 569	
Refusjon foreldrepenger	10 737	
Sum andre innbetalinger	111 106	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	
Valutagevinst (agio)	0	
Annen finansinntekt	0	
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	308 879	0

6.4.5 Note D – Utbetalinger til lønn og godtgjørelser, og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn og godtgjørelser – sekretariatet og komiteen

Vitenskapskomiteen for mattrygghet 31.12.2013

Note D - Sekretariatet

	31.12.2013	31.12.2012
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	11 842 268	
Arbeidsgiveravgift	1 652 881	
Pensjonsutgifter*	0	
Andre ytelser (gruppeliv)	22 002	
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	13 517 151	0
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	111 106	
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	111 106	0
Antall årsverk:	17	

Note D - Komiteen

	31.12.2013	31.12.2012
<i>Utbetalinger til godtgjørelser og sosiale utgifter</i>		
Godtgjørelser	3 204 979	
Arbeidsgiveravgift	456 707	
Pensjonsutgifter*	0	
Andre ytelser	0	
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	3 661 685	0
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner		
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	0	0
Antall årsverk:	0	

6.4.6 Note E – Andre driftsutgifter

Vitenskapskomiteen for mattrygghet 31.12.2013

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter

	31.12.2013	31.12.2012
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	2 070 000	
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	15 679	
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	12 636	
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	23 467	
Mindre utstyrsanskaffelser	63 994	
Leie av maskiner, inventar og lignende	203 409	
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	861 361	
Kontorrekvisita, bøker, møter og kurs	1 203 467	
Telefon, porto o.l.	97 832	
Reiser og diett	799 906	
Salg, reklame og representasjon	288 635	
Øvrige driftsutgifter (*)	82 598	
Sum andre utbetalinger til drift	5 722 985	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	
Agiotap	0	
Andre finansutgifter	0	
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

6.4.7 Note F – Mellomværende med statskassen

VKM bruker foreskrevet note fra og med 2014 og legger her ved rapporteringene gjort til statsregnskapet gjennom 2013 som mottatt fra DFØ

Note F

Rapportering til Statsregnskapet			
Til wikioversikt	Virksomhet: 3310 VKM (SJ)		År: 2013

Regnskapsførernummer:		995377004		Mellomværende nummer:		707016		
Periode	S-prerapport godkjent dato	Endring Mellomværende S-prerapport	UB Mellomværende S-prerapport	Endring Mellomværende Avstemmings-rapport	Diff	Dato	Initialer	Avst.kode
600050 IB Mellomværende		-872 075,00						
201301	06.02.13	456 241,00	-415 834,00	456 241,00	0,00	15.02.13	SMH	AIt OK
201302	13.03.13	37 312,00	-834 763,00	37 312,00	0,00	18.03.13	SMH	AIt OK
201303	09.04.13	333 594,00	-538 481,00	333 594,00	0,00	18.04.13	SMH	AIt OK
201304	14.05.13	-113 780,00	-985 855,00	-113 780,00	0,00	15.05.13	SMH	AIt OK
201305	13.06.13	400 313,00	-471 762,00	400 313,00	0,00	17.06.13	SMH	AIt OK
201306	05.07.13	139 550,91	-732 524,09	139 550,91	0,00	08.07.13	MG	AIt OK
201307	14.08.13	391 955,00	-480 120,00	391 955,00	0,00	15.08.13	SMH	AIt OK
201308	09.09.13	-13 827,00	-885 902,00	-13 827,00	0,00	16.09.13	SMH	AIt OK
201309	02.10.13	386 916,00	-485 159,00	386 916,00	0,00	16.10.13	SMH	AIt OK
201310	13.11.13	-202 017,00	-1 074 092,00	-202 017,00	0,00	14.11.13	SMH	AIt OK
201311	09.12.13	328 192,00	-543 883,00	328 192,00	0,00	12.12.13	SMH	AIt OK
201312	15.01.14	-170 488,00	-1 042 563,00	-170 488,00	0,00	16.01.14	SMH	AIt OK

Vedlegg 1: Oversikt over risikovurderinger som VKM publiserte i 2013

En oversikt med omtale av risikovurderinger og andre rapporter som VKM har publisert i 2013.

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Forskningsbehov og kunnskapshull avdekket av VKM i 2013

VKM har for tredje år på rad publisert en rapport om forskningsbehov og kunnskapshull som har blitt avdekket i komiteens risikovurderinger. De to hovedpunktene i rapporten dreier seg om to områder som har et spesielt forskningsbehov. Disse handler om hvor mye helseskadelige stoffer vi får i oss gjennom det nordiske kostholdet og hvilke skadevirkninger dette kan ha, og hva globalisering av mat- og planteproduksjon for mattrygghet og plantehelse betyr for det norske samfunn. Rapporten er oversendt til Forskningsrådet og andre relevante samarbeidspartnere.

Bestiller: VKM, Ansvarlig: VKMs hovedkomite, Publisert: 28.05.2013

Risikovurdering av mykotoksiner (muggsoppgifter) i korn

VKM mener at muggsopper av typen *Fusarium* er et problem i norsk kornproduksjon. Barn og gris risikerer blant annet å få i seg for mye av mykotoksinet deoksynivalenol (DON) gjennom henholdsvis brød og grøt, og fôr. Det er gjennom dyrestudier vist at høyt inntak av mykotoksiner kan over tid føre til nedsatt matinntak, vekstreduksjon og svekket immunforsvar. Dette er en indikasjon på at høyt inntak av mykotoksiner kan være skadelig for mennesker. Det er særlig muggsopp som vokser når kornet står på åkeren som er et problem i Norge, og våtere klima de siste fem årene øker disse problemene.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs hovedkomite, Publisert: 09.04.2013

Uttalelse om rapporten «Kombinerede effekter av kjemiske stoffer i mat og drikke» fra 2008

VKM konkluderer med at konklusjonene fra rapporten om kombinasjonseffekter av kjemiske stoffer fra 2008 fortsatt står etter å ha vurdert rapporten opp mot nyere studier og rapporter. Det er særlig knyttet bekymring til om det kan oppstå helseskadelige virkninger når vi blir utsatt for flere stoffer samtidig enn hver for seg. VKM mener nå som i 2008 at det generelt er lite sannsynlig at kombinasjonseffekter oppstår når stoffer opptrer sammen i doser under stoffenes trygge inntaksverdier. Unntaket er, mener VKM, når vi utsettes for stoffer som virker på samme måte i kroppen.

Bestiller: VKM, Ansvarlig: VKMs hovedkomite, Publisert: 20.02.2013

Helse- og miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Movento 100 SC

VKMs konklusjon er at det er behov for verneutstyr ved bruk av Movento 100 SC. Middelet brukt på foreskrevet måte utgjør minimal risiko for de fleste terrestriske og vannlevende organismer forutsatt at det ved sprøyting anvendes en 5 meter sikkerhetssone til åpent vann. Virkestoffet Spirotetramat og dets metabolitter er ikke forventet å hope seg opp i jord eller nå grunnvannet. Middelet er til bruk i steinfrukt, grønnsaker og prydvekster utendørs, og salat, tomater og agurk i veksthus.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 03.07.2013

Helse- og miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Aviator Xpro EC 225

VKM konkluderer med at gjentatt bruk av et nytt soppmiddel, Aviator Xpro EC 225, kan forårsake akkumulering i jord av virkestoffet bixafen under norske forhold. Det er også risiko for grunnvannsforurensning. Middelet er for bruk i korn, og inneholder virkestoffet bixafen og det allerede godkjente stoffet prothioconazole. Effekter på forsøksdyr eksponert for bixafen bør vurderes som relevante for mennesker. Bixafen har minimal risiko for toksiske effekter på terrestriske organismer, men kan ha skadelige effekter på vannlevende organismer med mindre det anvendes en sikkerhetssone på 10 m til åpent vann.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 03.07.2013

Helserisikovurdering av plantevernmiddelet Bonzi

VKM konkluderer med at plantevekst-regulatoren, Bonzi, kan ha fosterskadelige egenskaper som anses relevante for mennesker. Middelet har den aktive bestanddelen paclobutrazol, er beregnet til bruk på prydplanter i planteskoler og veksthus. Observasjonene fra studier i forsøksdyr antyder et potensiale for direkte teratogene effekter av paclobutrazol. Imidlertid er VKM av den oppfatning at dataene angående sporadisk observert forekomst av ganespalte i toksisitetsstudier ikke gir grunnlag for noen konklusjon.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 03.07.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Vurdering av klagers argumenter i klagesak for plantevernmiddelet Plenum 50 WG

VKM mener det ikke er grunnlag for å endre konklusjonen i helserisikovurderingen av plantevernmiddelet Plenum 50 WG. Mattilsynet har avslått søkeren Syngenta sin søknad om godkjenning av plantevernmiddelet med pymetrozin som virksomt stoff fordi søker mangler dokumentasjon på generell toksisitet og gentoksisitet. Syngenta har påklaget avslaget, og VKMs faggruppe har derfor vurdert hvorvidt søkers innsigelser og argumenter kan gi grunnlag for å endre VKMs helserisikovurdering fra 2012. VKM mener det ikke er grunnlag for dette siden det ikke har fremkommet nye argumenter eller undersøkelser siden VKMs vurdering.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 13.03.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert oljeraps MS8, RF3 og MS8 x RF3

De genmodifiserte oljerapslinjene MS8, RF3 og krysningen MS8 x RF3 er godkjent til import, videreforedling, og til bruk som dyrefôr i EU/EØS-området. Faggruppen finner det lite trolig at den omsøkte bruken av MS8, RF3 og MS8 x RF3 vil medføre endret risiko for miljø i Norge sammenlignet med annen raps.

Miljørisikovurderingen er utarbeidet i forbindelse med sluttbehandling av søknaden om godkjenning i Norge.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 04.04.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais MIR604 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2007/48)

Det er lite trolig at den omsøkte bruken av maishybrid MON863 x NK603 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais. VKM har vurdert den genmodifiserte maisen med hensyn til mulig miljørisiko. Maishybriden er godkjent til import, videreforedling og bruk som mat og fôr i EU/EØS-området. Vurderingen er utarbeidet i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge, og er derfor avgrenset til mulige effekter av utilsiktet frøspredning i forbindelse med transport og prosessering, samt indirekte eksponering gjennom gjødsel fra husdyr fôret med genmodifisert mais.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON 89034 (EFSA/GMO/NL/2007/37)

VKM har vurdert den genmodifiserte maisen MON 89034 med hensyn til mulig miljørisiko i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge. Konklusjonen er at det er lite trolig at den omsøkte bruken av maishybrid MON863 x NK603 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais.

Maislinjen er godkjent til import, videreforedling og bruk som mat og fôr i EU/EØS-området, og derfor er vurderingen avgrenset til mulige effekter av utilsiktet frøspredning i forbindelse med transport og prosessering, samt indirekte eksponering gjennom gjødsel fra husdyr fôret med genmodifisert mais.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON863 x NK603 (EFSA/GMO/UK/2004/06)

VKM har vurdert den genmodifiserte maisen med hensyn til mulig miljørisiko. Maishybriden er godkjent til import, videreforedling og bruk som mat og fôr i EU/EØS-området. Miljørisikovurderingen er utarbeidet i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge. Maishybriden inneholder antibiotikas resistensmarkørgenet nptII som uttrykker resistens mot enkelte antibiotika som benyttes i norsk landbruk. Konklusjonen er at risikoen for spredning dette genet antas å være lav. Det er lite trolig at den omsøkte bruken av maishybrid MON863 x NK603 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2007/50)

VKMs faggruppe finner det lite trolig at den omsøkte bruken av mais Bt11 x GA21 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais. Miljørisikovurderingen er utarbeidet i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge. Maishybriden er godkjent til import, videreforedling og bruk som mat og fôr i EU/EØS-området. Vurderingen er derfor avgrenset til mulige effekter av utilsiktet frøspredning i forbindelse med transport og prosessering, samt indirekte eksponering gjennom gjødsel fra husdyr fôret med genmodifisert mais.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR604 (EFSA/GMO/UK/2007/50)

Det er lite trolig at den omsøkte bruken av mais Bt11 x MIR604 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais. VKM har vurdert den genmodifiserte maisen i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge av den allerede EU-godkjente maishybriden. Faggruppen finner ingen indikasjoner på økt sannsynlighet for spredning, etablering og invasjon av maislinjen i naturlige habitater eller andre arealer utenfor jordbruksområder som resultat av frøspill i forbindelse med transport og prosessering. Risiko for utkryssing med dyrkede sorter vurderes til å være ubetydelig.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR604 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2008/56)

Faggruppen finner det lite trolig at den omsøkte bruken av den genmodifiserte maisen Bt11 x MIR604 x GA21 vil medføre endret risiko for miljø sammenlignet med annen mais. Vurderingen er gjort i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge. Maishybriden er godkjent til import, videreforedling og bruk som mat og fôr i EU/EØS-området. Miljørisikovurderingen er derfor avgrenset til mulige effekter av utilsiktet frøspredning i forbindelse med transport og prosessering, samt indirekte eksponering gjennom gjødsel fra husdyr føret med genmodifisert mais.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 19.03.2013

Endelige miljørisikovurderinger av genmodifisert mais MON863, MON863 x MON810 og MON863 x MON810 x NK603

VKM har vurdert den genmodifiserte maislinjen MON810 og de genmodifiserte maishybridene MON863 x MON810 og MON863 x MON810 x NK603 med hensyn til mulig miljørisiko. Faggruppen finner ingen indikasjoner på økt sannsynlighet for spredning, etablering og invasjon av maislinjen i naturlige habitater eller andre arealer utenfor jordbruksområder som resultat av frøspill. Risiko for utkryssing med dyrkede sorter vurderes til å være ubetydelig. Ved foreskrevne bruk av maishybridene antas det ikke å være risiko for negative effekter på målorganismer, ikke-målorganismer (med mulig unntak av patogene mikrober) eller på abiotisk miljø i Norge.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 14.01.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert maislinje MON810 (C/F/12/12/02)

Det lite trolig at dyrking av MON810 i Norge vil medføre effekter på miljøet. MON810 er godkjent til diverse bruk i EU/EØS-området. Miljørisikovurderingen er gjort i forbindelse med sluttbehandling av søknad om godkjenning i Norge. Den innsatte genkonstruksjonen i MON810 inneholder genet cry1Ab fra jordbakterien *Bacillus thuringiensis*. Det er ingen indikasjoner på at den introduserte egenskapen vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av den genmodifiserte maislinjen i naturlige habitater, eller utvikling av ugraspopulasjoner i dyrkingsmiljø sammenlignet med konvensjonelle maissorter.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 11.01.2013

Endelig miljørisikovurdering av genmodifisert oljeraps T45 (EFSA/GMO/UK/2005/25)

Tatt i betraktning den forventede begrensede importen av oljerapslinjen T45, er det lite trolig at genspredning fra eventuelle forvillede planter av oljeraps T45 vil resultere i etablering av transgene planter på landbruksarealer eller medføre effekter på miljø i Norge. VKM finner det lite trolig at utilsiktet frøspredning av rapslinjen T45 i Norge vil medføre effekter på miljøet. VKM har vurdert oljerapslinjen T45 med hensyn til mulig miljørisiko. T45 er godkjent til import, videreforedling, og til bruk som mat og fôr i EU/EØS-området. Miljørisikovurderingen er utarbeidet i forbindelse med sluttbehandling av søknaden om godkjenning i Norge.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 11.01.2013

Foreløpig miljørisikovurdering av genmodifisert oljeraps MON 88302

VKM mener det er lite trolig at genspredning fra eventuelle forvillede planter av genmodifisert oljeraps MON 88302 (EFSA/GMO/2011/101) vil medføre effekter på miljø i Norge. VKM ber imidlertid om at søker ved en eventuell godkjenning av MON 88302 utarbeider en spesifikk miljøovervåkingsplan for rapslinjen. MON 88302 er søkt godkjent til import, prosessering mat og fôr under EU-forordning 1829/2003/EF. Vurderingen er utarbeidet i forbindelse med at EFSA har hatt søknaden på offentlig høring. Oljerapslinjen er genmodifisert for å gi plantene økt toleranse overfor bredspektrede ugrasmidler med virkestoffet glyfosat.

Bestiller: Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 11.01.2013

Svar på innsigelser fra The Retinol Consortium til «Risikovurdering av vitamin A (retinol og retinylestere) i kosmetiske produkter»

I 2012 gjorde VKM en risikovurdering av vitamin A på oppdrag fra Mattilsynet. VKM skulle beregne totalinntaket av vitamin A fra kosmetiske produkter i tillegg til bidraget fra mat og kosttilskudd. The Retinol Consortium har fremsatt flere innsigelser, hovedsakelig til beregningene av bidraget fra kosmetikk til totalmengden av vitamin A i kroppen i VKMs vurdering. Faggruppen har besvart det de anser å være de viktigste innvendingene i brevet fra The Retinol Consortium, og konkluderer med at innspillene fra The Retinol Consortium ikke gir grunnlag for å endre den opprinnelige risikovurderingen.

Bestiller: VKM, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 15.04.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Risikovurdering av aluminium i næringsmidler og kosmetiske produkter i den norske befolkningen

Personer som daglig bruker antiperspirant risikerer å få i seg for mye aluminium. Befolkningen får i gjennomsnitt ikke i seg for mye aluminium gjennom mat og drikke, men dersom man legger til kosmetikk, risikerer de som daglig bruker antiperspirant som inneholder aluminium å få i seg mer aluminium enn det som anses som trygt. Det er likevel usikkert hvor mye aluminium kroppen tar opp gjennom kosmetikk, og dette trengs det mer forskning på. I høye doser kan langvarig inntak gi skader på nervesystemet både i avkom og voksne mus og rotter, og disse resultatene kan være en indikasjon på hvor store doser av aluminium som kan være skadelig.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matkontaktmaterialer og kosmetikk, Publisert: 05.04.2013

Vurdering av risiko knyttet til konsum av hjortevilt felt med blyholdig ammunisjon

Personer som spiser hjorteviltkjøtt hver måned eller oftere, har litt mer bly i kroppen enn andre, men trolig ikke så mye at det gir helseskade hos den enkelte. For befolkningen som helhet er det imidlertid viktig med fortsatt innsats for å redusere blyeksponeringen. Hos voksne kan bly gi høyere blodtrykk og øke sannsynligheten for utvikling av kronisk nyresykdom. Barn er mer følsomme for bly enn voksne, og bly kan skade utviklingen av hjernen. Dette kan måles som nedsatt IQ. Fjerning av kjøtt rundt skuddkanalen minsker mengden bly i kjøttet.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester, Publisert: 18.06.2013

Risikovurdering av aminosyrene histidin, metionin, S-adenosylmetionin og tryptofan i fri form

Befolkningen får trolig ikke i seg for høye doser av aminosyrene histidin og S-adenosylmetionin (SAM) i fri form gjennom kosttilskudd. Dosene av metionin i kosttilskudd tilgjengelig på det norske markedet vurderes som for høye, mens det ikke foreligger opplysninger om at kosttilskudd med fri form tryptofan er i salg på det norske markedet. Fri form vil si at aminosyrene er isolert fra proteinet og kan være oppkonsentrert sammenlignet med naturlige mengder i proteiner i mat og drikke. Fri form av aminosyrer brukes i noen typer kosttilskudd og kan også brukes til berikning av mat og drikke, men forekommer ikke naturlig i mat og drikke.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, Publisert: 11.03.2013

Revurdering av modell for beriking av mat og drikke

Det kan tilsettes mer av flere vitaminer og kalsium i beriket mat uten at de tolerable øvre akseptable inntaksnivåene overskrides. I beregningsmodellen fra 2006 ble det forutsatt at 25 prosent av energien i kosten kan komme fra beriket mat og drikke. VKM anser nå at andelen kan reduseres til 15 prosent. Beregningene viser at blant annet vitamin D, vitamin E, tiamin, riboflavin, niacin, folat, vitamin B12, vitamin C og kalsium i beriket mat og drikke kan økes. Det vil fortsatt ikke kunne tilsettes vitamin A, beta-karoten eller magnesium, jern, sink og kopper i mat eller drikke. Produkter beregnet for grupper med spesielle ernæringsbehov bør vurderes separat.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, Publisert: 10.01.2013

Vurdering av maksimumsgrenser for vitamin A og vitamin D i kosttilskudd

Store deler av befolkningen får i seg mer vitamin A i formen retinol enn anbefalt, mens over halvparten av den voksne befolkningen får i seg mindre av vitamin D enn det myndighetene anbefaler. Av disse grunner mener VKM at maksimumsgrensen for vitamin A i kosttilskudd ikke bør øke, og at grensen bør dobles for vitamin D. Bakgrunnen for oppdraget er at Mattilsynet vurderer å endre reglene for hvor mye vitamin A og D kosttilskudd maksimalt skal kunne inneholde.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, Publisert: 10.01.2013

Vurdering av risiko for svekket dyrevelferd ved merking av villlevende dyr

VKM mener at sammenlignet med livet i naturen er velferdsrisikoen som ville dyr utsettes for når de fanges inn og merkes liten eller ubetydelig. VKM har imidlertid vurdert risiko for dårlig dyrevelferd ut fra hvordan innfangning og merking påvirker velferden til hvert enkelt dyr og hvor sannsynlig det er at dyret opplever stress, blir skadet eller dør. Hvor mye og hvor sannsynlig det er at dyret lider, avhenger av innfangnings- og merkemethodene som brukes og personene som utfører jobben sin kompetanse. Vurderingen ble bestilt fordi Mattilsynet skal utarbeide en ny forskrift om dyrevelferd knyttet til merking av villlevende dyr og fugler.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd, Publisert: 17.06.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Risikokarakterisering av løvtreflis-import fra Nord-Amerika

Flere insekt- og sopparter som kan følge med løvtreflis fra Nord-Amerika kan gi omfattende skade i norsk natur. VKM har vurdert om det er fare for at visse insekter og sopp kan følge med import av løvtreflis fra Nord-Amerika. VKM har også vurdert om disse skadegjørerne har potensiale for å etablere seg i Norge og gjøre skade i norsk natur. Bakgrunnen for rapporten er at analyser av importprøver har vist at nordamerikansk flis inneholder ulovlig trevirke og mulige spor av insekter som kan gjøre stor skade på norsk skog. Økt bruk av biobrensel i Europa gjør at importen av flis fra Nord-Amerika er sterkt økende.

Bestiller: VKM, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantehelse, Publisert: 29.05.2013

Nytte- og risikovurdering av morsmelk for barns helse i Norge

VKM har gjort en helhetlig vurdering av forskningen som finnes om positive helseeffekter av morsmelk og mulig negative helseeffekter fra miljøgifter i morsmelk, nivåene av miljøgifter i norsk morsmelk og ammelingene typisk for norske barn. VKMs konklusjon er at morsmelk virker beskyttende på barnets helse. Men morsmelk inneholder også miljøgifter som mor har fått i seg gjennom mat, luft, vann og hud. Nåværende nivåer av miljøgifter i morsmelk innebærer liten risiko for barnets helse, og fordelene med morsmelk er langt større for barnet enn risikoen fra miljøforurensninger. Konklusjonen gjelder om barna fullammes eller delammes fram til seks måneder, og delammes opp til 12 måneders alder.

Bestiller: VKM, Ansvarlig: VKMs hovedkomite, Publisert: 12.12.2013

Uttalelse om smitterisiko knyttet til ubehandlet husdyrgjødsel fra gjødselkjellere med avrenning fra sanitæranlegg

VKMs konklusjon er at det er større risiko for at folk blir syke av vekster som er gjødslet med ubehandlet husdyrgjødsel som inneholder avløpsvann fra toalett, dusj eller vask i driftsbygningen, enn vekster som er gjødslet med ren husdyrgjødsel. Bakgrunnen for oppdraget er at Mattilsynet for tiden gjennomgår gjødselverforskriften. Mattilsynet vil bruke uttalelsen fra VKM til å vurdere mulige tiltak som kan begrense risikoen for smitte. VKM peker i uttalelsen på at det mangler data som sier noe om hvor store mengder smittsomme bakterier, virus og parasitter som finnes i avløpsvann fra private husholdninger og fra toaletter i driftsbygninger.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for hygiene og smittestoffer, Publisert: 28.10.2013

Vurdering av konsekvenser av en innenlands forvaltning av pærebrann i Norge tilsvarende EUs minstekrav

VKM har vurdert hvilke konsekvenser en innenlands forvaltning av pærebrann tilsvarende EUs minstekrav vil ha for spredning av sykdommen i Norge og for tap av avlingene til blant andre fruktdyrkere og planteskoler. Med dagens klimaforhold mener VKM at skadeomfanget ved et eventuelt angrep blir begrenset, kanskje på linje med det vi kjenner etter angrep av soppsykdommene skurv og frukttrekrefte. Dersom klimaet endrer seg og temperaturene øker, kan infeksjonsrisikoen øke. For planteskoler, grøntanlegg, privathager med mer kan skadeomfanget bli betydelig dersom man går over til EUs minimumskrav til innlands forvaltning av pærebrann da tiltakene som iverksettes ved et utbrudd vil ha liten virkning.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantehelse, Publisert: 22.10.2013

Risikovurdering av de intense søtstoffene aspartam, acesulfam K og sukralose og konserveringsmiddelet benzoesyre fra drikkevarer

VKM har beregnet hvor mye av de intense søtstoffene aspartam, acesulfam K, sukralose og konserveringsmiddelet benzoesyre to-åringer og voksne over 18 år får i seg fra leskedrikker, saft, nektar og vann tilsatt smak. Inntaket ble beregnet ut i fra norske kostholdsundersøkelser og det faktiske innholdet av søtstoffer og benzoesyre i drikkevarer på det norske markedet.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.12.2013

Vurdering av lokaltoksiske virkninger/irritasjon av vitamin A i kosmetikk

VKM konkluderer med at det finnes for lite publiserte data til at VKM kan fastsette en øvre grense for trygg bruk av retinol og retinyl-estere (retinylpalmitat og retinylretinoat) i kosmetikk. De studiene som er gjort indikerer at retinolkonsentrasjoner på rundt 0,075 % og høyere kan gi irritasjon i huden. For retinyl-estere finnes det for lite dokumentasjon til at VKM kan trekke noen konklusjoner. I denne risikovurderingen har VKM sett på hvilke konsentrasjoner av vitamin A (stoffene retinol og retinyl-estere) i kosmetikk som er trygge å bruke på hud. Med trygg menes at de ikke gir negative effekter, som for eksempel irritasjon, i huden.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert 28.11.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Vurdering av særnorske forhold for produkter som er godkjent som ny mat i EU

VKM har vurdert om det er spesielle forhold i Norge som skulle tilsi at produkter som er vurdert som helsemessig trygge for forhold i EU-landene ikke skulle være det i Norge. Bakgrunnen for oppdraget er at EUs forordning om ny mat (Forordning (EF) nr. 258/97 om nye næringsmidler) vurderes gjennomført i norsk regelverk. Vurderingene er gjort basert på ekspertenes erfaring og kunnskap om kostinntak og medisinske tilstander. Konklusjonen er at det ble ikke avdekket særnorske forhold for noen av de 12 produktene.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, Publisert: 20.12.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON863 (C/DE/02/9)

VKM har ikke identifisert helseskadelige eller endrede ernæringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais MON863 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM peker imidlertid på at det mangler publisert dokumentasjon på hvor utbredt antibiotikaresistensgenet *nptII* er i Norge. VKM finner ingen tegn på at de introduserte egenskapene i MON863 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter. Mais MON863 er godkjent i EU til import, videreforedling og til bruk som fôr under EU-direktiv 2001/18.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 7.11.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MON863 x MON810 (C/DE/02/92, EFSA/GMO/DE/2004/03)

VKM har ikke identifisert helseskadelige eller endrede ernæringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais MON863 x MON810 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM peker imidlertid på at det mangler publisert dokumentasjon på hvor utbredt antibiotikaresistensgenet *nptII* er i Norge. VKM finner heller ingen tegn på at de introduserte egenskapene i MON863 x MON810 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter. Maishybriden MON863 x MON810 er godkjent til import, videreforedling og til bruk som mat og fôr i EU.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 7.11.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais 1507 x 59122 (EFSA/GMO/NL/2005/15)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert helseskadelige eller endrede næringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais 1507 x 59122 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM finner heller ingen tegn på at de introduserte egenskapene i 1507 x 59122 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter. Dette er blant konklusjonene vurderingen utført av VKM.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert 21.10.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais 59122 x 1507 x NK603 (EFSA/GMO/UK/2005/21)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert helseskadelige eller endrede næringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais 59122 x 1507 x NK603 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM finner heller ingen tegn på at de introduserte egenskapene i 59122 x 1507 x NK603 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter.

Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert 21.10.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais 59122 x NK603 (EFSA/GMO/UK/2005/20)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert helseskadelige eller endrede næringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais 59122 x NK603 sammenliknet med konvensjonell mais. Ved foreskrevet bruk av 59122 x NK603 antas det heller ikke å være risiko for negative effekter på målorganismer, ikke-målorganismer eller på abiotisk miljø i Norge. Mais 59122 x NK603 er godkjent til import, videreforedling og til bruk som mat og fôr i EU.

Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 21.10.2013

Risikovurderinger publisert av VKM i 2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais 1507 x NK603 (EFSA/GMO/UK/2004/05)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert helseskadelige eller endrede næringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais 1507 x NK603 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM finner heller ingen tegn på at de introduserte egenskapene i 1507 x NK603 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorte

Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 18.10.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais NK603 (Notifisering C/ES/00/01)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert helseskadelige eller endrede næringsmessige egenskaper ved genmodifisert mais NK603 sammenliknet med konvensjonell mais. VKM finner heller ingen tegn på at den introduserte egenskapen i mais NK603 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av maisen i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter.

Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 18.10.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert maislinje MON810 (C/F/12/12/02)

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) har ikke identifisert toksiske eller endrede ernæringsmessige egenskaper ved den genmodifiserte maislinjen MON810 sammenliknet med konvensjonelle maissorter. VKM finner heller ingen tegn på at den introduserte egenskapen i MON810 vil medføre økt risiko for spredning, etablering og invasjon av MON810 i norsk natur, eller utvikling av ugraspopulasjoner i på jordbruksarealer sammenliknet med konvensjonelle maissorter.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 27.09.2013

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert oljeraps T45 (EFSA/GMO/UK/2005/25)

VKM's konklusjon er at den genmodifiserte oljerapslinjen T45 utgjør ingen større helserisiko enn konvensjonell raps. Det er også lite trolig at en eventuell utilsiktet frøspredning av T45 vil påvirke miljøet og landbruket i Norge. Den genmodifiserte oljerapslinjen T45 har fått tilført et pat-gen fra jordbakterien *Streptomyces viridochromogenes*. Det tilførte pat-genet fører til at planten produserer PAT-protein. PAT-protein gir rapsplantene høyere toleranse overfor ugrasmidler med virkestoffet glufosinat-ammonium.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 27.09.2013

Vedlegg 2: Oversikt over saker VKM hadde til behandling ved slutten av året

Oversikt over saker VKM hadde til behandling per. 20. desember 2013

Navn	Dokumentnr	Bestilt	Avsluttet
Hovedkomitéen			
Oppdatering av nytte- risikovurderingen «Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold» med utgangspunkt i ny kunnskap		18.09.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	
Faggruppen for hygiene og smittestoffer			
Risiko- og nyttevurdering av salterstatteren kaliumklorid i produksjon av matvarer	12/106	25.06.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	
Vurdering av morsmelkerstatning og tilskuddsblanding med probiotisk bakteriestamme <i>Lactobacillus fermentum</i> CECT5716			
Vurdering av tre barnegrøter og en morsmelkerstatning med probiotisk bakteriestamme <i>Bifidobacterium lactis</i>			
Risikovurdering av vann til vanning av jord der det dyrkes grønnsaker, frukt og bær			
Faggruppen for plantevernmidler			
Helse- og miljørisikovurdering av nematoden <i>Heterorhabditis bacteriophora</i> brukt som plantevernmiddel		29.10.2013	
Helse og miljørisikovurdering av larven <i>Chrysoperla carnea</i> brukt som plantevernmiddel		29.10.2013	
Helserisikovurdering av plantevernmiddelet Aviator Xpro EC 225		24.10.2013	
Helse- og miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Luna Privilege		24.10.2013	
Vurdering av klagers argumentasjon i klagesak om avslag på søknad om godkjenning av plantevernmiddelet Infinito		21.10.2013	
Helse- og miljørisikovurdering av bakterien <i>Bacillus thuringiensis ssp. Aizawai</i> GC-91 brukt som plantevernmiddel		01.10.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	

Navn	Dokumentnr	Bestilt	Avsluttet
Faggruppen for genmodifiserte organismer			
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MIR604 (EFSA/GMO/UK/2005/11)	13/335	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais GA21 (EFSA/GMO/UK/2005/19)	13/332	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 (EFSA/GMO/RX/Bt11)	13/330	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR604 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2008/56)	13/334	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais MIR604 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2007/48)	13/336	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x GA21 (EFSA/GMO/UK/2007/49)	13/331	18.03.2013	
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert mais Bt11 x MIR604 (EFSA/GMO/UK/2007/50)	13/333	18.03.2013	
Helserisikovurdering av pollen frå den genmodifiserte maisen MON 810	12/310	29.05.2012	
Miljørisikovurdering av genmodifisert mais MIR604 (EFSA/GMO/UK/2010/83)	11/305	21.01.2011	
Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk			
Risiko- og nyttevurdering av salterstatteren kaliumklorid i produksjon av matvarer	12/106	25.06.2013	
Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester			
Oppdatering av nytte- risikovurderingen «Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold» med utgangspunkt i ny kunnskap		18.09.2013	
Risikovurdering av inntak av uorganisk arsen hos den norske befolkningen	10/504		
Risikovurdering av inntak av kadmium i den norske befolkningen	10/505		
Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr			
Risikovurdering av kobber og sink fra fôr til jord og mat	13/603	23.09.2013	
Oppdatering av nytte- risikovurderingen «Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold» med utgangspunkt i ny kunnskap		18.09.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	

Navn	Dokumentnr	Bestilt	Avsluttet
Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi			
Oppdatering av nytte- risikovurderingen «Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold» med utgangspunkt i ny kunnskap		18.09.2013	
Risiko- og nyttevurdering av salterstatteren kaliumklorid i produksjon av matvarer	12/106	25.06.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	
Vurdering av morsmelkerstatning og tilskuddsblanding med probiotisk bakteriestamme <i>Lactobacillus fermentum</i> CECT5716			
Vurdering av tre barnegrøter og en morsmelkerstatning med probiotisk bakteriestamme <i>Bifidobacterium lactis</i>			
Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd			
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	
Vurdering av smitterisiko og risiko for dårlig dyrevelferd ved fiskeoppdrett i ferskvann			
Risikovurdering av amøbeindusert gjellesykdom hos fisk	13/805		
Faggruppen for plante helse			
Vurdering av planteskadegjøreren <i>Agrilus planipennis</i>	11/906	14.10.2013	
Vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat	11/007	30.11.2011	
Vurdering av <i>Anoplophora glabripennis</i>	11/908		